

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Університет Фірат (Турція)
Науковий центр інноваційних досліджень (Естонія)
WSHIU Академія прикладних наук (Польща)
CMR Університет (Індія)

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬСТВА: ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ, МАЙБУТНЄ

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
III Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції**

(Київ, 16 квітня 2026 року)

Київ 2026

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Університет Фірат (Турція)
Науковий центр інноваційних досліджень (Естонія)
WSHIU Академія прикладних наук (Польща)
CMR Університет (Індія)

**ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ
ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬСТВА:
ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ, МАЙБУТНЄ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 16 квітня 2026 року)

Київ 2026

УДК 316.3:[93/94+001.18
Ф 94

Фундаментальні та прикладні проблеми суспільства:
Ф 94 історія, сьогодення, майбутнє [Електронний ресурс] : тези доп. III Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (Київ, 16 квіт. 2026 р.) / відп. ред. А. Кравченко. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2026. – 362 с. – Укр. та англ. мовами.
ISBN 978-966-918-232-6
DOI: 10.31617/k.knute.2026-04-16

У тезах доповідей III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Фундаментальні та прикладні проблеми суспільства: історія, сьогодення, майбутнє» висвітлено актуальні фундаментальні і прикладні проблеми розвитку сучасного суспільства, здійснено критичну аналітику світових політичних, соціально-економічних та культурних трендів. Розглянуто перспективи формування інформаційно-цифрової реальності та її вплив на логіку і траєкторії змін глобальних і локально-національних параметрів суспільства. Видання призначене для наукових працівників у сфері філософії, політології, соціології, педагогіки, а також викладачів, аспірантів, студентів.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 316.3:[93/94+001.18

Редакційна колегія: А. Кравченко (відп. ред.), д-р філос. наук, доц., завідувач кафедри філософії, соціології та політології; Н. Крохмаль, канд. філос. наук, доц.; М. Ліпін, д-р філос. наук, доц.

Відповідальний за випуск М. Ліпін, д-р філос. наук, доц.

ISBN 978-966-918-232-6

© Державний торговельно-економічний
університет, 2026

Ця робота ліцензується відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License.

РЯБЕЦЬ ОЛЕНА ДУБОВИК ТЕНЯНА	
ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА.....	267
СЕМЕНІЙ НАТАЛІЯ ГУБИЦЬКА СОФІЯ	
ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ І СІМ'Ї ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ	270
СИДОРЧУК КАТЕРИНА ГОРПИНИЧ ОЛЬГА	
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	273
СИНЮЧЕНКО АРТЕМ	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОГО ЛАНДШАФТУ КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ: ГРОМАДЯНСЬКИЙ АКТИВІЗМ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ПАРТІЙНИХ СИСТЕМ.....	276
СІВОВА ВЕРОНІКА КИЗИМЕНКО ІРИНА	
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЯК СКЛАДОВІ ЛІДЕРСТВА У МИТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	279
СКОРБА АНГЕЛІНА ТКАЧЕНКО ТЕТЯНА	
ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ.....	282
СОКОЛОВА АННА ШУСТ НАТАЛІЯ	
СОЦІАЛЬНА ВІКТИМНІСТЬ МОЛОДІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ЧОМУ МИ СТАЄМО ЖЕРТВАМИ МАНІПУЛЯЦІЙ.....	286
СТЕПИКО ВАЛЕНТИНА	
КРИЗА НАРОДЖУВАНOSTІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	289

Список використаних джерел

1. Інтернет, соцмережі, стримінги та відео. Найцікавіше зі звіту Digital 2025 про взаємодію з цифровими технологіями. 2025 URL: <https://mediamaker.me/najczikavishe-zi-zvitu-digital-2025-pro-vzayemodiyu-z-czyfrovymu-tehnologiyamu-16257/> (дата звернення: 17.03.2026).
2. Цифровий етикет: як правильно спілкуватися. URL: <https://vilno.org/article/201-Tsyfrovyu%20etyket%2C%20%20yak%20pravyl%2C%20%20po%20spilkuvatysya> (дата звернення: 17.03.2026).
3. Васильченко С. На зв'язку: як етично спілкуватися з колегами в онлайн. 2025 URL: <https://happymonday.ua/onlain-etyket-yak-spilkuvatysya-z-kolegamy-v-onlajni> (дата звернення: 17.03.2026).
4. 11 золотих правил нетикету. 2021 URL: <https://taslife.com.ua/blog/11-netiquette-rules> (дата звернення: 17.03.2026).

СЕМЕНІЙ Наталія,
канд. пед. наук, Київський столичний
університет імені Бориса Грінченка, Україна
ГУБИЦЬКА Софія,
магістрантка, Київський столичний
університет імені Бориса Грінченка, Україна

ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ І СІМ'Ї ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ

У контексті реформування початкової освіти, важливого значення набуває проблема здорового способу життя учнів молодшого шкільного віку. Мікросоціальне середовище – родина і ЗЗСО – є провідними чинниками здоров'я дитини (ВООЗ).

В цьому аспекті цікавим є досвід Фінляндії, яка посідає провідні позиції у забезпеченні шкільного благополуччя. Вони розглядають здоров'я учнів як спільну відповідальність школи, родини і громади.

Метою роботи є аналіз фінських досліджень з проблеми партнерства школи і сім'ї задля формуванні здорового способу життя молодших школярів та обґрунтування можливостей застосування цього досвіду в Україні.

Аналізуючи доробок фінських дослідників М. Sormunen, К. Tossavainen та Н. Turunen (Університет Східної Фінляндії, 2013),

варто відзначити їхній дворічний проєкт, у якому обґрунтовано необхідність залучення батьків четвертокласників як активних суб'єктів, а не просто об'єктів спостереження. Дослідники аналізували базові дані і спільно із школами розробляли форми роботи, що відповідали реальним потребам кожної родини. Це принципово вирізняє фінську модель від традиційної реалізації програми «зверху-вниз» [1; 2].

Проєкт реалізовувався на базі 4 шкіл. В експериментальних школах батьки значно позитивніше оцінювали власну залученість до освітнього процесу, відчували більше підтримки та демонстрували вищий рівень поінформованості у здоров'язбережувальній сфері на відміну від контрольних шкіл, де батьки просто виконували вимоги стандартного навчального плану. Дослідження підтвердило, що ефективне партнерство вимагає від шкіл готовності адаптувати практики до реальних потреб родин, а залученість батьків безпосередньо залежить від якості комунікації. Важливим є і той факт, що залученість батьків знижується з віком дітей, тож учителі 3–4 класів мають особливе завдання – підтримувати батьківську участь саме тоді, коли починає проявлятися природна тенденція до відстороненості [1; 2].

Цікавою для вивчення є програма «Smart Family» («Розумна сім'я»), яка є комплексним методом підтримки здорового способу життя родини. Вона сприяє самоаналізу та допомагає самостійно формувати цілі у сфері здорового способу життя, зокрема щодо харчування, сну, фізичної культури та обмеження часу за гаджетами [4]. Для початкової школи особливо актуальним є мультирівневий підхід програми – втручання спрямоване на всю родину як систему, що сприяє закріпленню корисних звичок і моделей поведінки у дітей 7–10 років [4].

В цілому партнерство вчителя з батьками у Фінляндії орієнтоване не лише на когнітивну підтримку батьків, а й практичну реалізацію позитивного досвіду сімейного виховання. Жодна методика не буде ефективною, якщо педагог не буде враховувати «сімейний фундамент», тож взаємодія в школі має стати органічним продовженням тих стосунків, до яких дитина звикла вдома.

Т. Viskari, К. Appelqvist-Schmidlechner, Т. Ståhl, J. P. Vaara, S. Fröjd досліджували зв'язок між шкільними заходами зі стимулювання фізичної активності та психічним здоров'ям – самооцінкою, просоціальними навичками і рівнем депресивних симптомів [3; 5]. Авторами виявлено, що активізація фізичної активності (ФА) асоціюється з вищою самооцінкою і кращими просоціальними навичками, зниженням депресивних симптомів [3; 5].

Починаючи з 2010 р. у школах Фінляндії діє програма «Schools on the Move», концепція якої полягає в системній інтеграції фізичної активності в освітній процес. Проте ефект шкільних заходів значно посилюється, коли родина також підтримує активний спосіб життя [3; 5].

Ефективне партнерство школи і сім'ї у формуванні здорового способу життя учнів вимагає системного підходу, що охоплює шкільне середовище, родинне виховання і підтримку медичних та соціальних інституцій. Жодна програма, орієнтована лише на один елемент, не забезпечує стійких результатів.

Найбільш дієвими є моделі, в яких батьки мають бути активними співавторами програм, а не пасивними реципієнтами. «Smart Family», «Schools on the Move» та ін. розглядають родину як ресурс і суб'єкт змін. Це означає, що школа не просто звітує про успіхи дитини, а залучає батьків до проектування освітнього простору та здорового способу життя.

Фізична активність у школі не лише зміцнює психіку дитини, а й працює значно ефективніше, коли школа та родина діють як єдина система. Саме ця координація є ключовим чинником дитячого здоров'я.

Застосування фінського досвіду в українських школах є надзвичайно доцільним і актуальним у контексті реформи «Нова українська школа», оскільки воно пропонує перехід від формального інформування батьків до створення справжнього партнерського середовища. Головна цінність фінської моделі полягає у відмові від жорсткої ієрархії «зверху-вниз» на користь спільного проектування освітнього та оздоровчого простору, де родина виступає не пасивним об'єктом педагогічного впливу, а активним суб'єктом змін.

Для України, де проблема емоційного благополуччя дітей є критичною, такий акцент на взаємозв'язку руху та ментального здоров'я є стратегічно важливим. Програми на кшталт «Smart Family» дають готовий інструментарій для роботи з родиною як цілісною системою, допомагаючи батькам самостійно визначати пріоритети у харчуванні та цифровій гігієні, що робить здоровий спосіб життя природним продовженням сімейних традицій, а не нав'язаним ззовні обов'язком.

Таким чином, запозичення фінських практик дозволить українській школі змістити акцент із когнітивного навчання на комплексне благополуччя дитини, де синергія між діями вчителя та підтримкою родини стає головним запобіжником депресивних станів і фундаментом для формування стійких корисних звичок у молодшому шкільному віці.

Список використаних джерел

1. Sormunen M., Tossavainen K., Turunen H. Finnish parental involvement ethos, health support, health education knowledge and participation: results from a 2-year school health intervention. *Health Education Research*. 2013. Vol. 28. № 2. P. 179–191. DOI: 10.1093/her/cyt005.
2. Sormunen M., Tossavainen K., Turunen H. Parental perceptions of the roles of home and school in health education for elementary school children in Finland. *Health Promotion International*. 2013. Vol. 28. «№ 2. P. 244–256. DOI: 10.1093/heapro/das004.
3. Viskari T., Appelqvist-Schmidlechner K., Ståhl T., Vaara J. P., Fröjd S. Association between school-based physical activity promotion and mental health: a population-based cross-sectional study of schoolchildren in Finland. *European Journal of Public Health*. 2026. DOI: 10.1093/eurpub/ckag020.
4. Implementation of the Finnish Good Practice «Smart Family» in Poland. *Children*. 2025. Vol. 12. № 11. P. 1–8. DOI: 10.3390/children12111437.
5. Kovács K., Kovács K. E., Bacskai K. et al. The Effects and Types of Parental Involvement in School-Based Sport and Health Programs Still Represent a Knowledge Gap: A Systematic Review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2022. Vol. 19. № 19. P. 1–14. DOI: 10.3390/ijerph191912859

СИДОРЧУК Катерина,
студент, Державний торговельно-
економічний університет, Україна
ГОРПИНИЧ Ольга,
канд. філос. наук, доц.,
доцент кафедри філософії, соціології
та політології, Державний торговельно-
економічний університет, Україна

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

У сучасних умовах цифрової трансформації штучний інтелект (далі – ШІ) набуває статусу одного з ключових чинників формування нової соціальної реальності. Його розвиток і впровадження визначають стратегічні напрями еволюції суспільства, впливаючи на економічні,